

1. Опис навчальної дисципліни «Правова охорона інтелектуальної власності на сорти рослин»

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»	
Освітньо-науковий рівень	Третій	
Освітній ступінь	Доктор філософії	
Спеціальність	201 «Агрономія»	
Освітньо-наукова програма	«Агрономія»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	2
Семестр	2	1
Лекційні заняття	20	20
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	30	30
Самостійна робота	100	100
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – ознайомлення з міжнародним та вітчизняним механізмом правового регулювання охорони прав на сорти рослин, яке дозволить практично застосувати схему діючих законодавчих і нормативних актів при набутті, реєстрації та захисті прав інтелектуальної власності на сорт рослин.

Завдання курсу – ознайомити з процесом набуття, реєстрації та реалізації прав на сорт рослин в Україні та в країнах-членах Міжнародної конвенції УПОВ, а також ознайомитися із правовою процедурою охорони інтелектуальної власності на сорти рослин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

- процес набуття сортом рослин, як біологічним об'єктом, правового статусу об'єкта інтелектуальної власності;
- загальне та спеціальне законодавство України у сфері охорони прав на сорти рослин;
- загальні основи, положення, принципи та процедуру набуття прав на сорти рослин;
- основні положення документів Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин УПОВ в сфері охорони прав на сорти рослин;
- адміністративні положення Конвенції з охорони нових сортів рослин (Акт 1991 року): попередня охорона;
- об'єм права інтелектуальної власності;
- виключення з прав селекціонера;
- термін дії правової охорони сортів рослин, скорочення терміну охорони.

вміти:

- застосовувати чинне законодавство у сфері охорони прав на сорти рослин;
- надавати консультації із з питань захисту прав інтелектуальної власності на сорти рослин;
- готувати заяву та документи заявки для набуття прав інтелектуальної власності на сорти рослин;
- надавати пропозиції щодо удосконалення нормативно-правових актів у сфері охорони прав на сорти рослин.

Забезпечення компетенцій:

Загальні компетенції:

- Здатність до абстрактного креативного мислення, виявлення, отримання, систематизації, синтезу й аналізу інформації з різних джерел із застосуванням сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності.
- Здатність працювати в міжнародному науковому просторі.
- Здатність розробляти та управляти науковими проектами, ініціювати організації досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності з урахуванням фінансування науково-дослідницьких робіт.
- Комплексність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.

Фахові компетентності:

- Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в агрономії та дотичних до неї

міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з сільськогосподарських наук та суміжних галузей.

– Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

– Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

– Здатність до встановлення природних передумов застосування конкретних методів і модифікацій досліджень, вибору раціональної методики польових і лабораторних досліджень та оцінки необхідної точності вимірювань і якості кінцевих результатів.

– Здатність застосовувати отримані знання для вирішення проблем сучасної агрономії та розробляти методи для ефективного їх вирішення.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема лекційного заняття 1. Загальні основи права інтелектуальної власності на сорти рослин.

Правова охорона селекційних досягнень в рослинництві. Механізм набуття сортом статусу правової охорони.

Тема лекційного заняття 2. Історія розвитку системи сортовипробування в Україні, сучасний стан та перспективи розвитку системи охорони прав на сорти рослин

Діяльність та повноваження Компетентного органу та експертного закладу у сфері охорони прав на сорти рослин в Україні. Правові та організаційні питання охорони об'єктів інтелектуальної власності та проблеми формування в Україні сучасного ринку інтелектуальної власності.

Тема лекційного заняття 3. Роль та значення міжнародних актів у діяльності України.

Міжнародна конвенція по охороні нових сортів рослин (Акт 1991 р.), Міжнародний союз з охорони нових сортів рослин (УПОВ), Директиви Ради (ЄС) з охорони прав на сорти рослин.

Тема лекційного заняття 4. Загальне та спеціальне законодавство України у сфері охорони прав на сорти рослин.

Законодавство у сфері правової охорони на сорти рослин в Україні характеризується диференційованим підходом та вважається комплексним. Регулювання наукової та науково-технічної діяльності у сфері правової охорони нових сортів рослин. Цивільний кодекс України.

Тема лекційного заняття 5. Види прав на сорти рослин та правові аспекти сплати роялті в Україні. Селекційні платежі (виплата FSS)

Види майнових прав, їх державна реєстрація та обсяг правової охорони. Особливості корпоративного оподаткування (податок на прибуток підприємств і податок на додану вартість) платежів роялті. Ліцензійний договір. Селекційні платежі (виплата FSS).

Тема лекційного заняття 6. Захист досягнень біотехнології.

Необхідність правової охорони біотехнологічних винаходів. Будапештський договір щодо міжнародного визнання мікроорганізмів для цілей патентної процедури. Охорона винаходів ГМ.

Тема лекційного заняття 7. Тривалість та припинення прав на сорт у спільноті та Україні

Тривалість прав на сорти рослин. Недійсність прав на сорти рослин. Ануляція прав на сорт рослини. Передача прав на сорт.

Тема лекційного заняття 8. Підтримка прав на сорт рослин

Процедура перевірки ознак, описаних при реєстрації (чи забезпечене існування незміненого сорту).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі				усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд		с.р.	л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Загальні основи права інтелектуальної власності на сорти рослин.	18	2		4		12	18	2		4		12
Тема 2. Історія розвитку системи сортовипробування в Україні, сучасний стан та перспективи розвитку системи охорони прав на сорти рослин	19	2		4		13	19	2		4		13
Тема 3. Роль та значення міжнародних актів у діяльності України.	20	4		4		12	20	4		4		12
Тема 4. Загальне та спеціальне законодавство України у сфері охорони прав на сорти рослин.	23	4		6		13	23	4		6		13
Тема 5. Види прав на сорти рослин та правові аспекти сплати роялті в Україні. Селекційні платежі (виплата FSS)	18	2		4		12	18	2		4		12
Тема 6. Захист досягнень біотехнології.	17	2		2		13	17	2		2		13
Тема 7. Тривалість та припинення прав на сорт у спільноті та Україні.	18	2		4		12	18	2		4		12
Тема 8. Підтримка прав на сорт рослин.	17	2		2		13	17	2		2		13
Всього годин	150	20		30		100	150	20		30		100

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Закон України «Про охорону прав на сорти рослин». Критерії заборони. Державна реєстрація прав на сорти рослин. Майнові та немайнові права на сорт рослин.	4 год.
2	Діяльність та повноваження Компетентного органу та експертного закладу у сфері охорони прав на сорти рослин в Україні. Правові та організаційні питання охорони об'єктів інтелектуальної власності та проблеми формування в Україні сучасного ринку інтелектуальної власності.	4 год.
3	Міжнародна конвенція по охороні нових сортів рослин (Акт 1991 р.), Міжнародний союз з охорони нових сортів рослин (УПОВ), Директиви Ради (ЄС) з охорони прав на сорти рослин.	4 год.
4	Загальне та спеціальне законодавство України у сфері охорони прав на сорти рослин. Вивчення нормативно-правових документів стосовно правової охорони сортів рослин: Кодекси, Постанови Кабінету Міністрів, нормативно-правові акти Компетентного органу.	6 год.
5	Види майнових прав, їх державна реєстрація та обсяг правової охорони. Особливості корпоративного оподаткування (податок на прибуток підприємств і податок на додану вартість) платежів роялті. Ліцензійний договір. Селекційні платежі (виплата FSS).	4 год.
6	Необхідність правової охорони біотехнологічних винаходів. Будапештський договір щодо міжнародного визнання мікроорганізмів для цілей патентної процедури. Охорона винаходів ГМ.	2 год.
7	Тривалість прав на сорти рослин. Недійсність прав на сорти рослин. Ануляція прав на сорт рослини. Передача прав на сорт.	4 год.
8	Підтримка прав на сорт рослин	2 год.
ВСЬОГО		30 год.

6. Методи навчання: програмою курсу передбачено читання лекцій і проведення лабораторних занять.

7. Форми контролю: залік

8. Методичне забезпечення:

1. Методичний посібник «Організація селекційно-насінницької роботи в Україні та досягнення вітчизняних вчених», К., 2005. 20 с.

2. Методичний посібник «Селекція і насінництво польових культур».- К., 2010. 84 с.

3. Методичні рекомендації з обліку чисельності шкідників на посівах зернових колосових культур. В.П. Петренкова, Т.Ю. Маркова, І.М. Черняєва та ін. – Харків, 2011. – 52 с.

4. Методологія оцінювання стійкості сортів пшениці проти шкідників і збудників хвороб С.О.Трибель, М.В. Гетьман, О.О. Стригун, Г.М. Ковалишина, А.В. Андрющенко.– К.: Колобід, 2010. – 392 с.

5. Методика проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність до поширення в Україні. Загальна частин <https://www.sops.gov.ua/uploads/page/5a5f413bb9be6.pdf>.

6. Методика проведення експертизи сортів рослин групи зернових, круп'яних та зернобобових на придатність до поширення в Україні. <https://www.sops.gov.ua/uploads/page/5a5f4147d3595.pdf>.

7. Методика проведення експертизи сортів рослин групи технічних та кормових на придатність до поширення в Україні. <https://www.sops.gov.ua/uploads/page/5a5f41539f40a.pdf>.

8. Методика проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність до поширення в Україні. Методи визначення показників якості продукції рослинництва/<https://www.sops.gov.ua/uploads/page/5a5f41997447d.pdf>.

9. Методика проведення експертизи сортів рослин групи зернових на відмінність, однорідність і стабільність. (ВОС-тест). https://www.sops.gov.ua/uploads/page/Meth_DUS/Method_grain2020.pdf.

9. Рекомендована література:

1. Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення законодавства України у сфері насінництва та розсадництва у відповідність з європейськими та міжнародними нормами і стандартами. Закон України URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/864-19/paran241#n241>.

2. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/995_856.

3. Про заходи щодо реалізації Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» у редакції постанови КМУ від 19.09.2007 №1154 «ПОРЯДОК сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на сорти рослин». Постанова Кабінету Міністрів. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1183-2002-%D0%BF>.

4. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 17 січ. 2002 р. № 2986 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 23. – Ст. 163.

5. Про внесення змін до Закону України «Про насіння і садивний матеріал»: Закон України від 2 жовтня 2012 року № 5397-VI / Верховна Рада України. URL: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5397-17.

6. Про права на сорт рослин у Спільноті. Регламент Ради ЄС 2100/94 від 27 липня 1994 року URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/995_856.

7. Про загальний каталог сортів сільськогосподарських культур. Директива Ради 2002/53/ЄС від 13 червня 2002 року URL: <http://sops.gov.ua/uploads/page/5a813f0286614.pdf>.

8. Організаційно-правові засади охорони прав на сорти рослин в Україні: дис. канд.юрид.наук: 12.00.07 / Марина Василівна Пушкар . – Київ: Б.в., 2006 . – 117с.

9. Про наукову і науково-технічну експертизу. Закон України 10 лютого 1995 року № 51/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>.

10. Правила складання та подання заявки на сорт рослин. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0781-18>.
11. Конституція України (із змінами). – Х. : Харк. книж. Фабрика ім. М. В. Фрунзе, 2006. – 48 с.
12. Цивільний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>;
13. Господарський кодекс України : Закон України від 16 груд. 2003 р. № 436-IV (із змінами). URL: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi.
14. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4495-17>.
15. Кримінальний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/stru>.
16. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 7.12.1984 р. № 8073-X (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>.
17. Лісовий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>.
18. Про наукову та науково-технічну діяльність. Закон України URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
19. Про наукову та науково-технічну експертизу. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>.
20. Про інформацію. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2657-12>.
21. Регламент Ради (ЄС) № 1238/95 від 31 травня 1995 року, яким встановлюються імплементаційні правила щодо застосування Регламенту Ради (ЄС) № 2100/94 в тому, що стосується зборів, які належить сплачувати Бюро Співтовариства з питань сортів рослин. URL: <http://ukragroexpert.com.ua/uploads/page/5a7da9551cd63.pdf>
22. Про торгівлю насінням овочів. Директива Ради 2002/55/ЄС від 13 червня 2002 року. URL: <http://sops.gov.ua/uploads/page/5a7da7b4f2c81.pdf>.
23. Про насіння і садивний матеріал. Закон України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/411-15>.
24. Про приєднання України до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів рослин : Закон України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/209/95-%D0%B2%D1%80>.
25. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні. Постанова Кабінету Міністрів України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/774-2018-п>.
26. Про затвердження Порядку ведення реєстру заявок на сорти рослин. Постанова Кабінету Міністрів України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/757-2018-п>
27. Про затвердження Порядку ведення реєстру патентів на сорти рослин. Постанова Кабінету Міністрів України – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-2018-п>).

28. Про затвердження критеріїв заборони поширення сортів рослин в Україні. Постанова Кабінету Міністрів України URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-%D0%BF>.

29. Про заходи щодо реалізації Закону України "Про охорону прав на сорти рослин. Постанова Кабінету Міністрів України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1183-2002-%D0%BF>.

30. Право інтелектуальної власності : наук.-практ. коментар до Цивільного кодексу України. за заг. ред. М. В. Паладія, Н. М. Мироненко, В. О. Жарова.– К. : Парламен. вид-во, 2006. 432 с.

31. Цивільний кодекс України : наук.-практ. коментар за ред. розробників проекту Цивільного кодексу України. К. : Істина, 2004. 928 с.

32. Паладій М.В. Проблеми нормативно-правового забезпечення функціонування сфери інтелектуальної власності України. – URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-02\(6\)/11pmvivu.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-02(6)/11pmvivu.pdf).

33. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування : [практ. посіб.] Д. Лонг, П. Рей, В.О. Жаров, [та ін.]. К. : К.І.С., 2007. 448 с.

34. Ідріс К. Інтелектуальна власність – потужний інструмент економічного зростання. К. Ідріс ; пер. з англ.К. : Укрпатент, 2006. 372 с.

35. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

Допоміжна

1. Гужов Ю.Л., Фукс А., Валичек П. Селекция и семеноводство культивируемых растений. – М.:Мир, 2003.-479 с.